

Módszertár

Beszéljünk a beszédhibákról!

Csatlós Erzsébet

Az iskolai mindennapokban egyre több kisikolás életét keseríti meg az, hogy beszédhibája van. A probléma az ártalmatlannak tűnő pöszségtől egészen a súlyos zavarokig terjedhet. Sokszor a szülő nem tulajdonít jelentőséget ezeknek a rendellenességeknek, hiszen a gyerek olyan aranyos... én is selypítettem és kinőttem... Sajnos a beszédhibák nem szívódnak fel maguktól és nagyon sok problémát okozhatnak az olvasás és írás tanulásában ezért mindenképpen kellő figyelmet és főképp megfelelő fejlesztést igényelnek. Gyakran előfordul azonban az is, hogy nincs szakember, akitől segítséget lehetne kérni és a tanító tanácstalan. Ezekben az esetekben sem szabad szőnyeg alá söpörni a problémát, hiszen mi tanítók is sokat tehetünk azért, hogy tanítványaink beszéde tiszta és helyes legyen, sok esetben már egy kevés odafigyelés is csodákra képes.

Már előkészítő osztályban elkezdhethetjük játékos gyakorlatokkal ügyesíteni a beszédképző szerveket, ezeket nagyon élvezik a gyerekek. Léteznek olyan kártyacsomagok is, amik ebben segítenek.

Az én kedvencem ez a csomag, melynek 40 kártyáján állatkölykök kerülnek érdekes helyzetekbe, őket utánozzák a gyerekek. Nagyon jól megmozgatja az arc és a száj izmait, előbújik a szájukból a nyelvük, tornáztatni lehet az ajkakat.

A közös játék során minden gyerek húz egy kártyát, bemutatja a rajta ábrázolt helyzetet és az osztály utánozza, amit látott. A játék hevében a gyerekek igyekeznek jól teljesíteni, észre sem veszik, hogy közben fejlődnek, ügyesednek. Az apróbb rendellenességek sok esetben spontán módon, célzott beavatkozás nélkül korrigálódnak. Ha viszont a probléma továbbra is fennáll, próbálkozhatunk egyéni fejlesztéssel is. Nagyon fontos, hogy célzott beavatkozás esetén ne az osztály előtt

dolgozzunk a gyerekekkel, közösségben ne javítsuk, elégedjünk meg azzal, hogy a helyes ejtést minden lehetséges alkalommal frontálisan megmutatjuk, biztassuk a gyerekeket arra, hogy próbálkozzanak, de semmiképpen ne szóljunk rá név szerint azokra a gyerekekre, akinél rendellenességet tapasztalunk.

A hangoztatásban is helye van a mókának. Nagyon szeretik a gyerekek a kerettörténeteket. Az én tanítványaim kedvence az állatkerti látogatás. A történetet én mesélem az ő feladatuk, hogy a hangutánzó részeket előadják, illetve elvégezzék az artikulációt segítő mozgásokat.

Látogatás az állatkertben

A gyerekek nagyon ügyesek voltak. A tanító néni ezért állatkertbe viszi őket.

Kettesével sorba állnak: egy-kettő, egy-kettő. (itt a ritmus a fontos)

Elsétálnak az iskolabuszhoz.

A busz vezetője kinyitja az ajtót: pssz.

A gyerekek felszállnak, közben a tanító néni számol: egy-kettő, egy-kettő.

A buszvezető becsukja az ajtót: pssz.

Elindul a busz: brrr (jó sokáig lehet húzni a motor berregésének az utánzását, összeszorított ajkakkal kiengedve a levegőt, ez nagy szolgálatot tesz azoknál a gyerekeknél, akik a r hang ejtésével küszködnek).

Megérkezik a busz az állatkerthez. Megáll.

A buszvezető kinyitja az ajtót: pssz.

A gyerekek leszállnak, közben a tanító néni számol: egy-kettő, egy-kettő.

Elindulnak a látogatásra. Először a majomházat látogatják meg.

A majmok grimaszokat vágnak: u-u-á-á.

Aztán az oroszlánokat látogatják meg. Ezek nagyot bömbölnek: oáo.

A hüllőházban a kígyók kidugják a nyelvüket és jobbra-balra mozgatják.

A víziló ásít.

A halak csendesen tátognak.

A zsiráf a nyelvével elkapja a leveleket és az alsó állkapcsát jobbra-balra forgatva megrágja.

Az elefánt trombitál: tü-tü-tü-tü.

A krokodil csattogtatja a fogait.

A tevegerek morcos, lebiggyeszi az alsó ajkát.

A hangyász kidugja a nyelvét és berántja vele a hangyákat.

A kis kenguru puszit küld. (beszívjuk az arcunkat).

A lajhár orrára rászállt egy légy, de lusta elhessenteni, csak lefújja. (kidugott nyelvünkkel irányítjuk felfelé a levegőt).

A látogatás végén a gyerekek fagyit kapnak, amit örömmel elnyalogatnak.

Elsétálnak az iskolabuszhoz.

A busz vezetője kinyitja az ajtót: pssz.

A gyerekek felszállnak, közben a tanító néni számol: egy-kettő, egy-kettő.

A buszvezető becsukja az ajtót: pssz.

Elindul a busz: brrr.

Hazaérnek. A busz megáll.

A buszvezető kinyitja az ajtót: pssz.

A gyerekek leszállnak, közben a tanító néni számol: egy-kettő, egy-kettő.

Együtt mondják: Micsoda délután volt! Köszönjük szépen!

A mesét mindig a kedvünk szerint alakíthatjuk. A gyerekek soha nem unják meg, sőt!
Szívesen lesznek alakítói a történetnek.